Titel	**Werkvoorschrift welzijn tijdens vervoer van gewervelde dieren** Bijlage 7 – Transporttijden en tussenstops			
Code	HTSL-TRTPECOL-WLZVL-01b7	Versie 01	Ingangsdatum 26-02-2025	pag. 1 van 7

In onderstaand overzicht worden per diersoort de voorwaarden voor transport weergegeven.

Soort of categorie dieren	**transporttijd**	**tussenstops**	**maximale transporttijd**
Alle, indien het voertuig niet voldoet aan de additionele voorwaarden (en dus geen certificaat van goedkeuring voor het betreffende transportmiddel kan tonen).	8 uur	n.v.t.	8 uur
Kalveren jonger dan 2 maanden, lammeren en jonge geiten jonger dan 6 weken, niet gespeende veulens op melkvoeding.	2 x 9 uur	Minimaal 1 uur; drenken en zo nodig voederen.	19 uur (+ 2)
Varkens (tijdens de reis voortdurend toegang tot water).	24 uur	n.v.t.	24 uur (+ 2)
Als landbouwhuisdier gehouden eenhoevigen (m.u.v. geregistreerde paarden).	24 uur	Om de 8 uur drenken en zo nodig voederen.	24 uur (+ 2)
Runderen, schapen en geiten niet zijnde: schapen/geiten jonger dan 6 weken en runderen jonger dan 2 maanden.	2 x 14 uur	Minimaal 1 uur; drenken en zo nodig voederen.	29 uur (+ 2)
Pluimvee	n.v.t.	n.v.t.; bij transport > 12 uur passend voeder en water in voldoende hoeveelheden.	n.v.t.
Honden en katten	n.v.t.	n.v.t.; om de 24 uur voederen en om de 8 uur drenken.	n.v.t.
Overige diersoorten	n.v.t.	n.v.t.; zoogdieren en vogels ten minste om de 24 uur voederen en ten minste om de 12 uur drenken.	n.v.t.

De totale maximale transporttijd bestaat uit de netto maximale transporttijd, met inbegrip van het in- en uitladen en van de tussenstops, waarbij de dieren niet worden uitgeladen. Daarna moeten de dieren aankomen op de plaats van bestemming of op een erkende controlepost. Bij de bepaling of een opgegeven bestemming (of controlepost) binnen de maximale transporttijd bereikt kan worden, is de routeplanner Routenet™ maatgevend (wagen van 40T).

De transporttijd begint op het moment dat het eerste dier wordt verplaatst. De NVWA rekent boven de netto transportduur, zoals vermeld op de uitdraai van Routenet™, 1 uur extra transporttijd voor het laden en lossen. Deze gestandaardiseerde laad- en lostijd geldt voor alle vervoerders en alle diersoorten (behalve pluimvee).

Deze standaardtijd geldt echter niet als de verwachte laad- en lostijd meer tijd in beslag gaat nemen. Indien het laden en lossen meer tijd gaat kosten dan in totaal een uur dan

moet de reële laad- en lostijd bij de beoordeling van de aanvraag worden ingecalculeerd in de geplande tijd voor de certificering én in de reistijd (Routenet) op het journaal.
Indien meerdere certificaten per vervoermiddel afgegeven worden dan wordt op ieder tussenpunt ½ uur transporttijd gerekend voor het lossen en administratie. De tussenpunten dienen op de Routenet™ -uitdraai meegenomen te zijn.

Het hof van Justitie van Europa heeft op 28 juli 2016 een uitspraak gedaan hoe er omgegaan moet worden met transport- en rusttijden (Masterrind, zaaknummer C-469/14). Hieruit vloeit de volgende werkwijze voort:

- De rusttijd tussen de vervoersperioden kan in beginsel langer dan één uur duren.
  - De som van de transport en rusttijden mogen de maximaal toegestane duur van 19, 24 dan wel 29 uur (afhankelijk van diersoort en leeftijd) niet overschrijden, behoudens de mogelijkheid om deze in het belang van de dieren met 2 uur te verlengen, en in geval van onvoorziene omstandigheden.
  - De rusttijd moet gerechtvaardigd zijn door de vereisten die met het vervoer zelf samenhangen. Dit zijn dus niet de vereisten voor het welzijn van de dieren, maar de bredere vereisten van het vervoer waaronder de wettelijke rusttermijnen voor de chauffeur.
  - De rusttijd mag de vervoerde dieren geen waarschijnlijk letsel of onnodig lijden berokkenen.
- De vervoersperioden van elk maximaal 9, 14 dan wel 24 uur (afhankelijk van diersoort en leeftijd) mogen een of meer perioden omvatten waarin halt wordt gehouden.
  - De perioden waarin halt wordt gehouden moeten worden samengeteld met de rijperioden voor de berekening van de totale duur van de vervoersperiode van maximaal 9, 14 dan wel 24 uur (afhankelijk van diersoort en leeftijd) waarvan zij deel uitmaken.

Wanneer een langere rusttijd dan de minimale 1 uur is gehouden of wanneer meerdere keren is gerust, kan dat in Afdeling 1 van het journaal worden aangegeven. Als hiervan wordt afgeweken dan moet dit in Afdeling 4 van het journaal worden aangegeven en beargumenteerd.

Het hof van Justitie van Europa heeft op 23 april 2015 een uitspraak gedaan hoe er moet worden omgegaan met transport waarvan de eindbestemming buiten de EU ligt (Zuchtvieh-Export, zaaknummer 424/13). Hieruit vloeit voort dat:

- de NVWA lang transport van runderen, schapen, geiten, varkens en als landbouwhuisdier gehouden eenhoevigen, met uitzondering van geregistreerde eenhoevigen, dat op het grondgebied van de EU aanvangt en buiten dat grondgebied wordt voortgezet, slechts kan goedkeuren indien een journaal wordt overlegd dat realistisch is en waaruit blijkt dat de bepalingen van de Transportverordening worden nageleefd, ook voor het gedeelte van het transport op het grondgebied van derde landen.
- wanneer dat niet het geval is, kan de NVWA eisen dat de organisatie van het transport zodanig wordt gewijzigd dat de naleving van die bepalingen verzekerd is voor het gehele transport.

Hoewel er buiten de EU geen erkende controleposten zijn, moeten de vereisten voor transport- en rusttijden uit de Transportverordening ook buiten de EU in acht worden genomen. Voor aanvang van het transport moet m.b.v. een routeplanner (bijvoorbeeld Google Maps) worden aangegeven hoe de route van de totale reis zal verlopen.
Voor de volledigheid volgt hieronder een opsomming van de belangrijkste EU-uitgangspunten en de EU-grensinspectieposten.

EU-uitganspunten

Lidstaat	**Exit Point**	**Grens met**	**Openingstijden***
Bulgarije	Kapitan Andreevo	Kapikule – Turkije	Continu (24/7)
Finland	Vaalimaan	Tamozhennyy – Rusland	Maandag - vrijdag 8:00-15:45 (GMT+2)
Hongarije	Zahony	Chop – Oekraïne	Continu (24/7)
Kroatië	Županja	Orašje – Bosnië & Herzegovina	Maandag - vrijdag 07:30 - 15:30 (GMT+1)
Letland	Terehova	Burachki – Rusland	Continu (24/7)
Litouwen	Medininkai	Kamenny Log – Wit Rusland (Belarus)	Continu (24/7)
Polen	Bezledy	Bagrationowsk – Rusland	Maandag - zaterdag 08:00 -20:00 (GMT+2) Zon- en feestdagen gesloten.
	Korczowa	Krakowiec – Oekraïne	Dagelijks 07:00-19:00 (GMT+2)
	Kukuryki	Kozlowiczy – Rusland	Continu (24/7)
Roemenië	Halmeu	Bjakovo – Oekraïne	Continu (24/7)
	Moravita	Vatin – Servië	Continu (24/7)
	Albita	Leuseni – Moldova	Continu (24/7)
Slovakije	Vysne Nemecke	Uzhorod – Oekraïne	Dagelijks 08:00-20:00 (GMT+2)

EU grensinspectiepost

Land	**Inspectiepost**	**Grens met**	**Openingstijden***
Bosnië & Herzegovina	Orašje	Županja – Kroatië	Onbekend
Moldova	Leuseni	Albita – Romania	Onbekend

Bron: NVWA, Directie Handelstoezicht, Afdeling T&I, Team Levend Vee

Terug naar de inhoudsopgave

Oekraïne	Bjakovo	Halmeu – Roemenië	Onbekend
	Chop	Zahony – Hongarije	Continu (24/7)
	Krakowiec	Korczowa – Polen	Continu (24/7)
	Uzhorod	Vysne Nemecke – Slovakije	Continu (24/7)
Rusland	Tamozhennyy	Vaalimaan – Finland	Onbekend
	Burachki	Terehova – Letland	Continu (24/7)
	Bagrationowsk	Bezledy – Polen	Onbekend
Servië	Vatin	Moravita – Roemenië	Onbekend
Turkije	Kapikule	Kapitan Andreevo – Bulgarije	Dagelijks 08:30-12:30; 13:30-17:30 (GMT+3)
Wit Rusland (Belarus)	Kamenny Log	Medininkai – Litouwen	Onbekend
	Kozlowiczy	Kukuryki – Polen	Continu (24/7)

*Nederland gebruikt de Midden-Europese Tijd die één uur voorloopt op GMT (Greenwich Mean Time).

NB: uit onderzoek van Duitse officiële dierenartsen is gebleken dat een deel van de controleposten in Rusland niet bestond of in zeer slechte staat was. Daarom zijn exporten naar derde landen waarbij op het grondgebied van het derde land een controlepost aangedaan moet worden vanaf 26 mei 2020 niet mogelijk geweest. Vanaf 1 november 2021 zijn deze transporten weer toegestaan voor de periode van 1 jaar, zolang de exporteur werkt volgens een door de NVWA goedgekeurd plan van aanpak. Dit wordt door de voorscreening gecontroleerd.
Op dit moment heeft alleen Vee&Logistiek Nederland een goedgekeurd plan van aanpak met daarin voorwaarden zoals:

- Een verklaring vooraf van Vee&Logistiek Nederland dat de exporteur werkt volgens het plan van aanpak en zij de export hebben goedgekeurd
- Een lijst met 5 goedgekeurde controleposten in Rusland en 2 in Kazachstan
- Het bijhouden van GPS- en temperatuurgegevens tot aan de eindbestemming (dus ook op het deel van de reis op het grondgebied van het derde land) voor de achteraf controle
- Een verklaring van de veterinair van de controlepost voor de achteraf controle

Verder zal Vee&Logistiek Nederland ook zelf fysieke inspecties uitvoeren op de controleposten.
Na het eerste jaar wordt de werkwijze geëvalueerd en wellicht aangepast of verlengd. Dit plan van aanpak stelt de NVWA in staat om te controleren dat de transportverordening gedurende de gehele reis wordt nageleefd.

Bron: NVWA, Directie Handelstoezicht, Afdeling T&I, Team Levend Vee

Terug naar de inhoudsopgave

Roll-on Roll-off (RoRo) en veeboot

Het hof van Justitie van Europa heeft op 9 oktober 2008 een uitspraak gedaan hoe er omgegaan moet worden met een RoRo-reisdeel *tussen twee verschillende plaatsen in de EU* (Interboves, zaaknummer C-277/06). Hieruit vloeit de volgende werkwijze voort bij een RoRo-bootreis, waarbij de dieren niet worden afgeladen:

- Indien de bootreis langer duurt dan 19, 24 dan wel 29 uur (afhankelijk diersoort en leeftijd) moet tenminste 12 uur gerust worden op een controlepost in of nabij de haven van bestemming; deze controlepost moet uiterlijk binnen 2 uur te bereiken zijn. Na deze rustperiode (afladen en verzorgen!) mag weer 19, 24 dan wel 29 uur (afhankelijk diersoort en leeftijd) gereisd worden.
- Indien de bootreis korter duurt dan 19, 24 dan wel 29 uur (afhankelijk van diersoort en leeftijd) dan mag de transporttijd vóór en ná de bootreis bij elkaar opgeteld worden om de totale transporttijd te beoordelen (m.a.w. de vaartijd telt niet mee bij het bepalen van de transporttijd).
- Indien de bootreis korter duurt dan 19, 24 dan wel 29 uur (afhankelijk van diersoort en leeftijd) uur én indien net voorafgaand aan de bootreis tenminste 24 uur op een controlepost is gerust, dan mag na de bootreis weer 19, 24 dan wel 29 uur gereisd worden.
- Indien de definitieve eindbestemming van het gehele vervoermiddel na de bootreis binnen 2 uur te bereiken is, dan mag na de bootreis altijd doorgereden worden naar deze eindbestemming.

Het gehele verloop van de reis moet op Afdeling 1 van het journaal te controleren zijn. Alle vervoersbewegingen of acties die afwijken van de oorspronkelijk geplande reis moeten in Afdeling 4 van het journaal worden beschreven.

Bij RoRo-vervoer zal in een aantal gevallen op de boot of onderweg gevoederd moeten worden omdat het verplichte ritme van voederen niet wordt opgeschort bij RoRo-vervoer. Er moet dus ook gevoerd worden om de 24 uur. Op een controlepost is voer aanwezig. Op een RoRo-boot is dat niet het geval en dan moet er dus voer meegenomen worden.

Schematisch overzicht bij varkens:

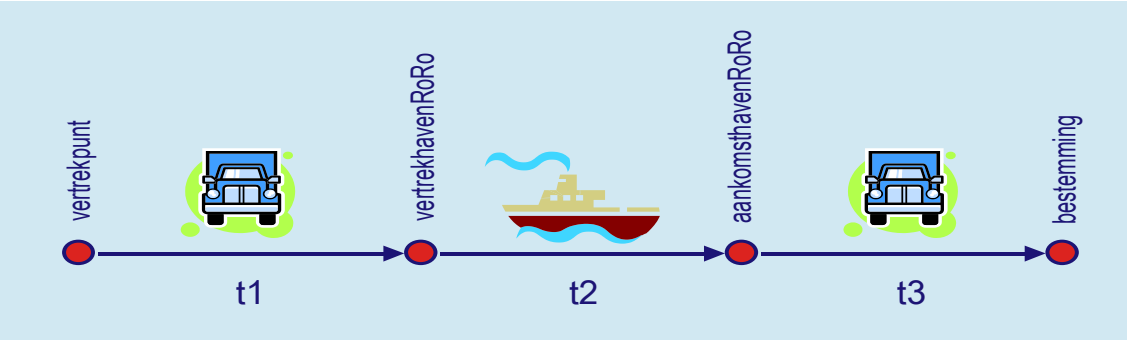

Toelichting schema:

- *Als t2 ≥ 24h: om bootreis en rijtijd voor de boot te "neutraliseren": gedurende tenminste 12 h rusten in/nabij de haven op een erkende controlepost.*
- *Als t2 ≤ 24h: boottijd wordt niet meegenomen in rij/rusttijden.*
  - *Als t1 + t3 ≤ 24h hoeft géén erkende controlepost worden aangedaan.*
  - *Als t1 + t3 > 24h moet een erkende controlepost worden aangedaan op maximaal t1+t3=24h. Na een rustperiode (lossen, drenken, voederen) van tenminste 24h mag een nieuwe reis worden gemaakt van maximaal 24h.*
- *Als t3 ≤ 2h: na aankomst van de boot in de haven, direct doorrijden naar de eindbestemming*

In dit schematische voorbeeld zijn de tijden voor varkens gebruikt. In het geval van runderen, schapen en geiten, moet uitgegaan worden van een vervoer (het deel t1 en/of t2) van maximaal 2x14 uur (volwassen dieren) of maximaal 2x9 uur (jonge dieren).

Melkgevende dieren moeten, ook als ze een deel van de reis per boot maken, elke 12 uur worden gemolken op een erkende controlepost of een erkend verzamelcentrum.

De wachttijd voor de boot is meegenomen in de totale transporttijd.
Deze wachttijd varieert per haven en is te vinden op de website van de betreffende haven.
Enkele veelgebruikte havens met bijbehorende (minimale) wachttijden: Algeciras: 2 uur, Bari: 3 uur, Brindisi: 2 uur, Calais: 1 uur, Hoek van Holland: 2 uur, Kiel: 2 uur, Le Havre: 1,5 uur, Sete: 4 uur, Travemünde: 2 uur .

Bron: NVWA, Directie Handelstoezicht, Afdeling T&I, Team Levend Vee

Terug naar de inhoudsopgave

Bij een bootreis op een **vee**boot (exporteur moet aantonen dat deze boot een certificaat van goedkeuring heeft!) worden de dieren altijd afgeladen en de vaartijd telt dan niet mee in de transporttijd.

Oponthoud tijdens het vervoer

De bevoegde autoriteit neemt de nodige maatregelen om oponthoud tijdens het vervoer en het lijden van dieren te voorkomen of tot een minimum te beperken wanneer onverwachte omstandigheden de toepassing van de verordening verhinderen.
Op de overlaadplaatsen, de plaatsen van uitgang en de grensinspectieposten zorgt de bevoegde veterinaire autoriteit ervoor dat er speciale regelingen worden getroffen om voorrang te geven aan dierentransporten.
Partijen dieren mogen tijdens het vervoer niet worden vastgehouden tenzij dat voor het welzijn van de dieren of om redenen van openbare veiligheid strikt noodzakelijk is.
Wanneer dieren tijdens het vervoer twee uur moeten worden vastgehouden moet de bevoegde veterinaire autoriteit voor adequate voorzieningen zorgen voor de verzorging van de dieren en zo nodig, voor het vervoederen, drenken, uitladen en onderbrengen van de dieren.